

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,

El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2024-12-09

Nr. 2D-3049 (4.11 E)

I

Nr.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Kopija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Lietuvos žemės ūkio rūmams

Lietuvos ūkininkų sąjungai

Lietuvos žemės ūkio tarybai

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai

DĖL ASMENIMS, TEIKIANTIEMS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKININKYSTĖS PASLAUGAS PAGAL KVITUS, TAIKOMO NEAPMOKESTINAMŲJŲ PAJAMŲ DYDŽIO PAKEITIMO

Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) 2024 m. lapkričio 12 d. gavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų raštą Nr. 1.03-0394, kuriame prašoma peržiūrėti pajamoms, gautoms kaip atlygis teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas, taikomą neapmokestinamųjų pajamų dydį (toliau – NPD), kadangi šis dydis (1 750 Eur) yra per mažas ir šiuo metu neatliepia žemės ūkio subjektų poreikių.

NPD didinimo klausimas 2024 m. lapkričio 21 d. buvo aptartas tarpinstitucinės prioritetinių darbų koordinavimo darbo grupės posėdyje, kuriame dalyvavę žemės ūkio subjektams atstovaujančių organizacijų nariai vienbalsiai nutarė, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM įstatymas) bei Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymuose įtvirtintą 1 750 Eur/metus neapmokestinamų pajamų, gautų teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitą (toliau – Kvitai), dydį, būtina padidinti, kadangi nuo jo įtvirtinimo minėtuose teisės aktuose, atlygis už teikiamas paslaugas yra gerokai išaugęs, o paslaugų teikėjai, nenorėdami viršyti GPM įstatyme nustatytos neapmokestinamųjų pajamų ribos, teikia paslaugas trumpesnę laikotarpį nei galėtų, todėl žemės ūkio veiklą vykdančiams subjektams (paslaugų gavėjams) prireikus darbus atlikti skubiai, pvz., nuskinti ir į tarą sudėti uogas, vaisius, per darbymetį pritrūksta darbininkų.

Atkreiptinas dėmesys, kad NPD pajamoms, kurios gautos teikiant paslaugas pagal Kvitus, buvo pradėtas taikyti 2013 m. ir iki šiol yra neperžiūrėtas. GPM įstatyme įtvirtinant šį NPD jo išraiška buvo susieta su tuo metu galiojusių minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA) dydžiu ir atitiko 6 MMA.

ŽŪM pritaria NPD pagal Kvitus didinimui, todėl jau ne kartą kreipėsi į Finansų ministeriją (toliau – FM) teikdama savo pasiūlymus (2019 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. 2D-2877 (5.44 E), 2021 m. balandžio 20 d. raštas Nr. 2D-1064 (5.44 E)). FM nuomone, NPD, taikomą pajamoms, uždirbtoms teikiant paslaugas pagal Kvitus, reikia lyginti su NPD, taikomu minimaliajam darbo užmokesčiui, o ne su MMA (2022 m. birželio 30 d. FM raštas Nr. (14.20Mr-01)-5K-2207244)-6K-2204003)). Pažymėtina, kad NPD, taikomas darbo užmokesčio pajamoms, išaugo nuo 400 Eur/mėn. (2020 m.) iki 747 Eur/mėn. (2024 m.).

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad vienas paslaugų teikėjas turi teisę teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas vienam paslaugų gavėjui ne ilgiau kaip 60 dienų, o jeigu paslaugų teikėjas žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas teikia keliems paslaugų gavėjams, – ne ilgiau kaip 90 dienų per kalendorinius metus, sumuojant kiekvieną mėnesį teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų laiką dienomis, neatsižvelgiant į per dieną teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų valandų skaičių.

GPM įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintas vieno mėnesio NPD, taikomas gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, yra 747 eurai, o maksimalus žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, kurios teikiamos pagal Kvitus skaičius yra 90 dienų per metus, t. y. 3 mėnesiai, todėl 3 mėnesių NPD, taikomas minimaliam darbo užmokesčiui, yra 2 241 Eur (3×747 Eur) ir šis paskaičiuotas dydis yra didesnis už šiuo metu galiojantį NPD, taikomą pajamoms, uždirbtoms teikiant paslaugas pagal Kvitus.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu pajamoms, gautoms kaip atlygis teikiant paslaugas pagal Kvitus, taikomas NPD (1 750 Eur) yra gerokai mažesnis negu 3 mėn. NPD, taikomas minimaliajam darbo užmokesčiui (2 241 Eur), ir į tai, kad NPD, taikomas minimaliajam darbo užmokesčiui, yra kintantis dydis, siūlome pakeisti GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

„~~1 750 eurų~~ **3 mėnesių NPD, nurodyto GPM įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte**, per mokestinį laikotarpį neviršijančios pajamos, gautos kaip atlygis teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas;“.

Taip pat siūlome atitinkamai koreguoti ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 8 punktą, kuriame yra įtvirtinta lygiai tokia pat pajamų, gautų teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas, išraiška, jį išdėstant taip:

„pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 3 hektarų) ir pajamų dalis, gauta teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas (toliau – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas), viršijanti ~~1 750 eurų~~ **3 mėnesių neapmokestinamojo pajamų dydžio, nurodyto Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte**, per einamuosius kalendorinius metus, **suma**;“.

Padidinus NPD, taikomo pajamoms, gautoms kaip atlygis teikiant paslaugas pagal Kvitus, sumą nuo dabar galiojančio 1 750 Eur/metus iki 3 mėnesių NPD, taikomo minimaliajam darbo užmokesčiui, kas šiuo metu atitiktų 2 241 Eur/metus, šie NPD dydžiai būtų susieti tarpusavyje ir kistų

tolygiai, t. y. didėjant NPD, taikomam minimaliajam darbo užmokesčiui, didėtų ir NPD, taikomas pajamoms, uždirbtoms teikiant paslaugas pagal Kvitus. Paslaugas teikiantys asmenys būtų suinteresuoti ilgesnį laiką teikti paslaugas ir daugiau uždirbti pajamų, o paslaugas gaunantys asmenys turėtų didesnę galimybę, esant skubiam darbuotojų poreikiui, pvz., derliaus nuėmimo laikotarpiu, gauti paslaugas ilgesnį laiką. Pažymėtina, kad žemės ūkio subjektams itin svarbu neprarasti konkurencingumo bei užsitikrinti nenutrūkstamą laikinųjų ir sezoniškų paslaugų gavimą, nestabdoma veiklos vykdymą, taip pat išvengti sezoninio bei trumpalaikio darbo jėgos trūkumo.

Svarbu ir tai, kad dauguma paslaugas pagal Kvitus teikiančių paslaugų teikėjų yra priskirtini socialiai pažeidžiamų, socialinę atskirtį ar socialinę riziką patiriančių asmenų grupei. Tokių asmenų integracija į darbo rinką ypač svarbi. Tačiau sunkumų kelia įvairios socialinės, psichologinės bei profesinės problemos. Dažniausiai tai yra menka profesinė kvalifikacija, žemas išsilavinimo lygis, sunkumai derinant šeimos ir darbo įsipareigojimus, įvairūs išgyvenimai, psichologinės traumos, menka motyvacija dirbti, nesugebėjimas prisitaikyti prie besikeičiančių darbo rinkos sąlygų ir pan. Daugelis pažeidžiamų asmenų linkę pasiduoti bejėgiškumui, netiki, kad turi gebėjimų ir vidinių resursų keisti situaciją, ieškoti išeičių pagerinti savo gyvenimo kokybę. Todėl tokie asmenys sugrįžti ir integruotis į darbo rinką dažnu atveju bando per paslaugų teikimą pagal Kvitus. Visa tai turi tiesioginę įtaką užimtumo didėjimui bei gyvenimo kokybės gerėjimui. Ne mažesnę įtaką žemės ūkio subjektų pragyvenimo lygio rodikliui daro kainų augimas bei mažiausios pinigų sumos, reikalingos įprastiems poreikiams patenkinti, didėjimas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir siekdami, kad už paslaugas, teikiamas pagal Kvitus, gaunamos pajamos prisidėtų prie bent minimalaus pragyvenimo lygio užtikrinimo, siūlome padidinti GPM įstatyme nustatytą neapmokestinamųjų pajamų, gaunamų kaip atlygis teikiant paslaugas pagal Kvitą ribą, bei padidinti Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nurodytą metinę sumą, gaunamą pagal Kvitą, kurią viršijus, ji įskaitoma apskaičiuojant bendras pajamas.

Viceministras

Vytenis Tomkus